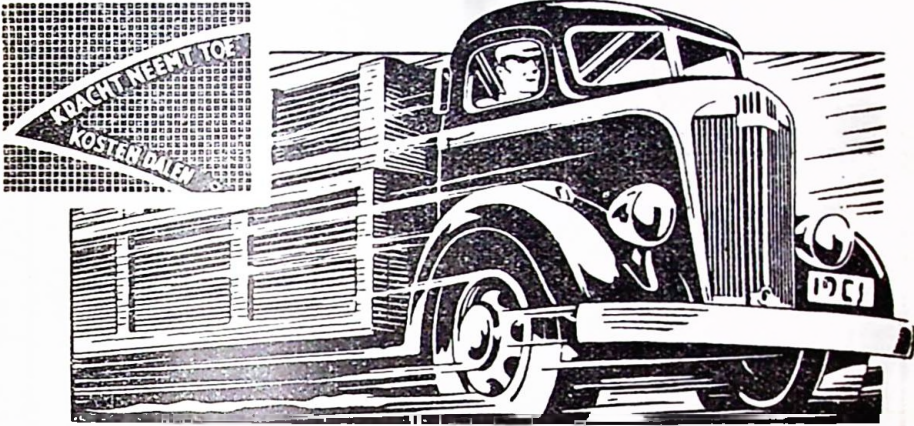

Opnieuw NEEMT CHEVROLET DE LEIDING MET EEN UITGEBREID PROGRAMMA:

- a) 5 nieuwe chassis met naar voren geplaatst stuur
- b) 4 nieuwe chassis met Diesel motor
- c) Een serie van 20 verschillende modellen

VOORTAAN KUNT U OOK VAN DE CHEVROLET-BEDRIJFSZUINIGHEID
GENIETEN VOOR ZWAAR VERVOER TOT **14 TON** (totaal treingewicht)

19 tot 23 o/o

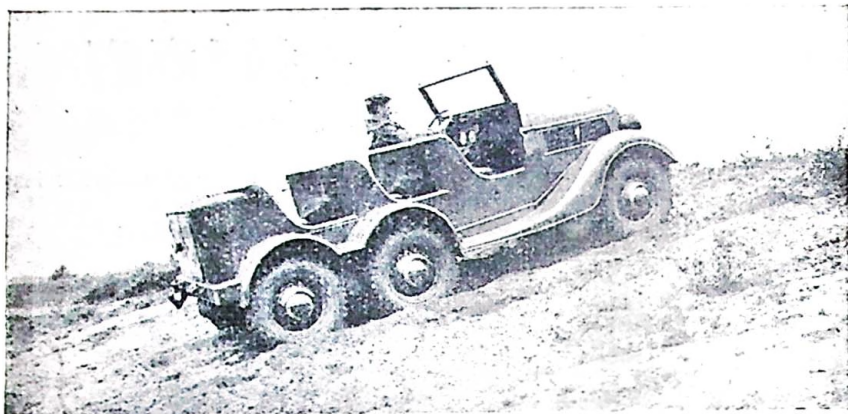
MEER LAADOPPERVLAK

Zonder dat de totale chassis-lengte werd vergroot, wint U met de nieuwe Chevrolet-chassis, met naar voren geplaatst stuur en 3,30 m., 3,95 m. en 4,66 m. wielbasis, respectievelijk 19 %, 23 % en 21 % totaal laadoppervlak. Daardoor... **MEER RENDEMENT.** Bovendien door lager dood gewicht zuiniger verbruik. Nogmaals... **MEER RENDEMENT.** Uw plaatselijke Chevrolet-dealer zal U gaarne door een demonstratie overtuigen.

11 modellen met gewoon stuur
5 modellen met naar voren geplaatst stuur
4 modellen met Diesel motor
20 Chevrolet modellen

...toaaronder U zeker het chassis zult vinden, dat nauwkeurig aan de eischen van Uw bedrijf voldoet.

*Chevrolet behartigt
Uw belangen!*

„TRADO IV”

tractor voor infanteriegeschut en lichte aanhangwagens, met vier aangedreven achterwielen, tevens bijzonder geschikt als commandowagen.

Totaalgewicht 1535 KG., inclusief geheel stalen carrosserie. Snelheid varieert van 4 tot 90 KM. per uur. De wagen kan voorzien worden van:

„CELLASTIC”

kogelvrije banden, waarvoor wij de alleenverkoop hebben verworven.

NEDERLANDSCH FABRIKAAT.

Van Doorne's Aanhangwagenfabriek N.V.

EINDHOVEN - - TELEFOON 5544 (4 lijnen)

SPECIALITEIT IN VOERTUIGEN VOOR MILITAIRE DOELEINDEN

Alléén FORD

BIEDT U KEUS UIT TWEE V-8 MOTOREN

85 rem pk

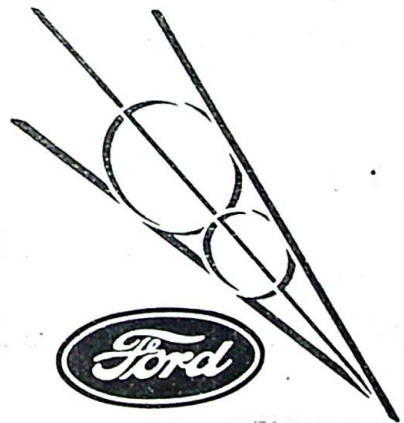
die de hoogste prestaties levert en tòch zeer zuinig is.

60 rem pk

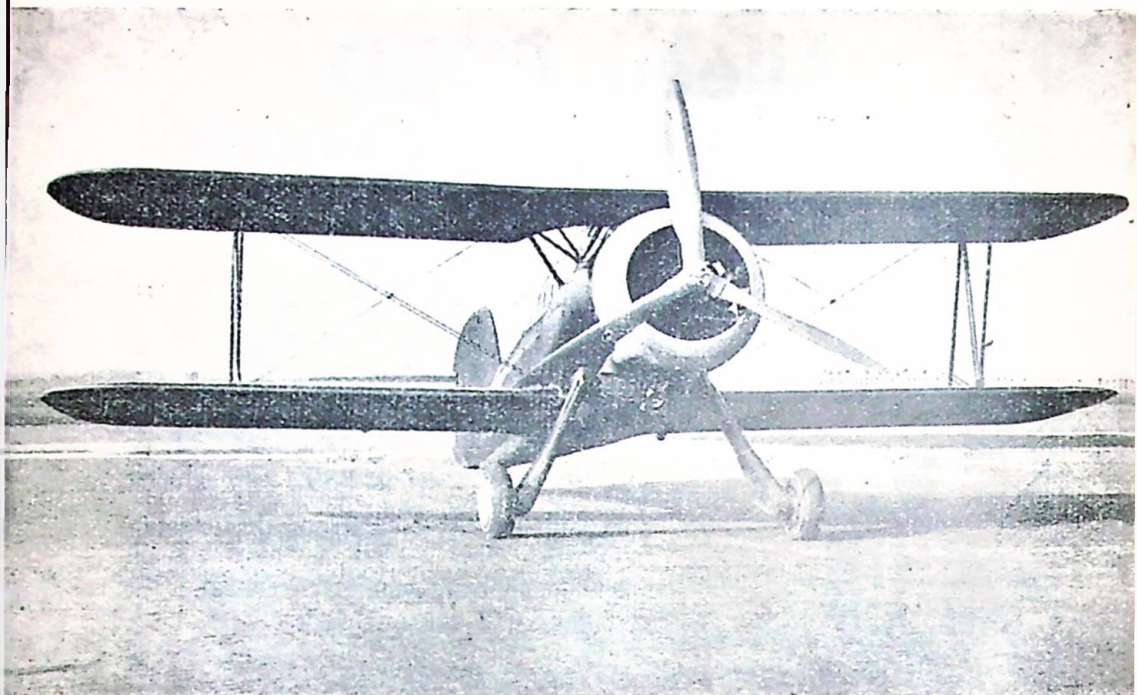
die uitmunt door extra zuinigheid, en tòch de souplesse, de prestaties en den rustigen gang van een V-8 motor biedt.

WELK TYPE MOTOR U OOK KIEST

u beschikt altijd over hetzelfde ruime interieur, dezelfde flinke bagagebergplaats en hetzelfde rijcomfort en over de veiligheid, welke een 100% stalen carosserie met veiligheidsglas rondom en de zelfbekrachtigende Fordremmen U schenken.

FORD V-8: SNEL - VEILIG - ZUINIG!

KOOLHOVEN F. K. 52

EEN TWEE-PERSOONS
JAGER-VERKENNER VAN
SUPERIEURE KLASSE

UITSTEKENDE VLIEGEIGENSCHAPPEN
GROOTE SNELHEID,
GROOT STIJGVERMOGEN

N.V. KOOLHOVEN-VLIEGTUIGEN

VLIEGVELD „WAALHAVEN” - Tel. 50550 - ROTTERDAM

Gereserveerd voor
N.V. Hazemeyer's Fabriek
van Signaalapparaten.

Vickers- Armstrongs Limited

Vertegenwoordigers:

N.V.

**Nederlandsch-Engelsche
Technische
Handel Maatschappij**

Korte Voorhout 12
's-GRAVENHAGE

Daar onze eerstvolgende ledenvergadering eerst begin Maart plaats heeft, moge ik op deze wijze uiting geven aan de vreugde en dankbaarheid, die ons allen bezielen om het groote geluk, dat aan het Prinselijk Echtbaar, aan Hare Majesteit de Koningin en aan onze geheele natie is te beurt gevallen door de geboorte van Prinses Beatrix. Het zij mij vergund onze eerbiedige gelukwenschen aan te bieden aan Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard — wien, naar ik hoop, deze regelen onder de oogen zullen komen — en Zijne Gemalin H. K. H. Prinses Juliana, en daarbij de hoop uit te spreken, dat de jonge Prinses moge opgroeien tot vreugde van Hare Ouders en Hare Koninklijke Grootmoeder en tot zegen voor ons volk.

De Voorzitter,

C. A. PRINS, Luit.-Generaal b.d.

's-Gravenhage, Februari 1938.

Vergadering van 21 Januari 1938 te 's-Gravenhage.

Voorzitter: Zijne Excellentie Luitenant Generaal b.d. C. A. Prins.

Aanwezig: Het Eere-Lid Zijne Excellentie Luitenant Generaal b.d. T. F. J. Muller Massis.

De Voorzitter.

Mijne Heeren,

Ik open deze vergadering. Het is mij een voorrecht daarbij weder in ons midden te mogen begroeten ons eere lid Zijne Excellentie Luitenant-Generaal b.d. T. F. J. Muller Massis, Lid van den Raad van State.

Ik moge voorts een woord van welkom richten tot den Kolonel H. F. M. Baron van Voorst tot Voorst, Inspecteur der Cavalerie en Commandant der Lichte Brigade, die in onze vorige vergadering tot bestuurslid werd gekozen. Kolonel van Voorst, U waart reeds eerder bestuurslid, maar wij hebben U destijds moeten afstaan aan den dienst bij het Regiment Wielrijders; het verheugt ons dat U Uwe herbenoeming hebt willen aannemen; hetgeen U reeds eerder voor de Vereeniging hebt gedaan als medewerker aan het Wetenschappelijk Jaarbericht en als bestuurslid, geeft ons de zekerheid dat U ook thans Uwe belangstelling aan de Vereeniging zult schenken. Wij bevelen ons in Uwe medewerking aan. ¹⁾

Mijne Heeren, wij hebben gemeend dat het nuttig was, hedenavond een onderwerp voor U te doen behandelen dat in den laatsten tijd veelvuldig ter sprake komt, n.l. de strategische overvallingen, en de Luitenant-Kolonel Van Alphen heeft op zich genomen dat onderwerp te bespreken. Ten einde te vermijden dat zaken ter sprake zouden komen die niet voor openbaarmaking geschikt zijn, hebben wij in overleg met den spreker het onderwerp beperkt tot „tactische beschouwingen over strategische overvallingen“.

Ik geef nu het woord aan den Luitenant-Kolonel M. W. L. van Alphen voor het houden van zijne voordracht.

¹⁾ De Kapitein ter Zee C. E. L. Helfrich heeft inmiddels bericht zijne verkiezing tot bestuurslid, gaarne te willen aanvaarden.

TACTISCHE BESCHOUWINGEN OVER STRATEGISCHE OVERVALLINGEN.

Luitenant Kolonel M. W. L. van Alphen.

M. d. V.; M. H.

Het onderwerp, hetwelk ik hedenavond de eer en het voorrecht heb te behandelen „*tactische beschouwingen over strategische overvallingen*” vereischt eerst een viertal opmerkingen en voorts een korte algemeene inleiding.

De opmerkingen zijn:

1e. dat onderwerpen de geheimen onzer landsverdediging rakende vanzelfsprekend buiten beschouwing blijven;

2e. dat vraagstukken van legervorming en legersamenstelling in verband met een strategischen overval buiten het kader van deze voordracht vallen;

3e. dat, wanneer niet beschikt wordt over oorlogservaring — en over de moderne strategische overvalling bestaat geen oorlogservaring — de tactische conclusiën waartoe men komt slechts gebaseerd zijn op theoretische overwegingen en bespiegelingen en op de ervaringen bij vredes-oefeningen elders verkregen, conclusies, welke dus niet getoetst zijn aan het oorlogsgeweld, dat tenslotte toch onze beste leermeester is;

4e. dat men — en dit geldt vooral ten opzichte van het te behandelen onderwerp — de voortschrijdende ontwikkeling van de techniek en de wapenwerking zeer nauwkeurig zal moeten blijven volgen, wil men niet in de fout vervallen om *morgen* ongewijzigd te willen toepassen, hetgeen *gisteren* nog juist was, doch dat *heden* reeds verouderd bleek.

Thans eenige algemeene beschouwingen.

Wat verstaat men onder een strategische overvalling?

De strategische overvalling is een offensieve oorlogshandeling, die voorafgaande aan de eigenlijke krijgshandelingen gunstige voorwaarden moet scheppen voor het

verdere verloop van die krijgsverrichtingen; de strategische overval vormt een inleiding van den oorlog en kan goed en tijdig uitgevoerd van beslissenden invloed zijn op het verder verloop van dien oorlog.

De strategische overval kan verschillende doeleinden nastreven, waarvan ik hier de vier voornaamste zal noemen:

1e. het in bezit nemen van gebieden, die uit een industrieel en economisch oogpunt van bijzonder belang zijn voor de voortzetting van den oorlog;

2e. het in bezit nemen van gebieden, die den aanvaller een gunstig operatieterrein verschaffen door het snel bezetten van vestingen, rivierovergangen, defile's, havens, enz.

3e. het in bezit nemen van gebieden die het mogelijk maken de eigen concentratie meer naar voren te verleggen en

4e. en last not least het zoo mogelijk beletten, althans zeer ernstig verstoren van 's vijands mobilisatie en concentratie.

M. H. Het zal U duidelijk zijn, dat ik heden avond mijn gedachten geconcentreerd heb op deze laatste doelstelling: *„het zoo mogelijk beletten, althans zeer ernstig verstoren van 's vijands mobilisatie en concentratie”*.

Het begrip „strategische overval” is geenszins nieuw. Door alle tijden toch heen heeft de werkelijke veldheer getracht door snelheid en verrassing zijn tegenstander voor te zijn en hem zijn wil op te leggen of zooals Clausewitz het reeds uitdrukte: *„Durch die Schnelligkeit werden viele Masznahmen des Feindes im Keime erstickt”*.

Ik behoef in dit verband slechts te wijzen op Frederik den Groote in 1740, toen hij in den eersten Silezischen oorlog Silezië binnenviel en de in groote haast samengetrokken Oostenrijksche strijdkrachten beslissend sloeg. Ik wijs op dien zelfden veldheer in 1756, toen hij bij den aanvang van den zevenjarigen oorlog zonder oorlogsverklaring het neutrale Saksen binnenviel en zich op deze wijze zeer gunstige voorwaarden schiep voor den strijd tegen Oostenrijk.

Ik wijs op Napoleon toen hij in 1800 onverwacht den Grooten Sint Bernardpas overschreed en Noord-Italië binnenviel en op deze wijze de kiem legde voor de overwinning bij Marengo en op dienzelfden veldheer in 1805, toen hij plotseling aan den Rijn en de uitgangen van het Zwarte Woud gereed stond, Baden, Hessen en Wurtemberg naar zijn wil te zetten en onder schending van het neutrale Pruisische gebied van Ansbach, de voorwaarden schiep voor de omsingeling der Oostenrijkers bij Ulm.

Ik wijs op den strategischen overval door de Britsche vloot in 1807 tegen Denemarken, waardoor de geheele Deensche oorlogsvloot in Engelsche handen viel, de verdedigingswerken van Kopenhagen vernield werden en de arsenalen werden leeggehaald.

Ik wijs er op, dat de Russische-Japansche oorlog in 1904 werd geopend door een onverwachten aanval van Japansche zeestrijdkrachten op de Russische Vloot bij Port Arthur en Tjemoelpo, waardoor de zeeoorlog door Rusland reeds was verloren, voordat de oorlog verklaard was.

En ten slotte wijs ik op het nog versch in ons geheugen liggende Duitsche optreden tegen Luxemburg en België in begin Augustus 1914, toen o.a. tegen Luik zes, niet op oorlogsvoet gebrachte infanteriebrigades, meerendeels ver uit het binnenland per spoor werden aangevoerd.

Maar, M. H. wanneer dan de strategische overval door alle tijden heen door den strateeg als oorlogshandeling is gebezigd, wat is dan de reden, dat men eerst sinds eenige jaren bijna geen militair periodiek kon opslaan of men leest van strategische overvallingen, attaque brusquée of Ueberfallkrieg?

Vroeger moest de strategische overval langs den grond worden uitgevoerd met infanterieonderdeelen op vredesvoet of met het eenige snelle wapen, dat toen beschikbaar was, de cavalerie, eenheden die of snelheid of groote offensieve kracht misten, waardoor het voor den verdediger mogelijk was of zijn tegenmaatregelen te nemen voordat de stoot tot in het hart des lands was doorgedrongen of met be-

trekkelijk zwakke vredeskernen de geringe offensieve kracht der cavalerie-eenheden te elimineeren.

Thans is de toestand geheel anders, de motor heeft de geheele wereld veroverd en heeft ook een ruime plaats verkregen in de verschillende legerorganisatiën, waardoor de weermachten over eenheden de beschikking hebben gekregen, die snelheid aan kracht paren.

De oorlog 1914/1918 heeft de waarde van den motor en zijn groote beteekenis als middel van de oorlogvoering bewezen.

Bij het begin van dien oorlog waren slechts verschillende staven en enkele bijzondere afdelingen met personen- of vrachtauto's uitgerust, enkele pantserauto's traden aan Belgische zijde op.

Reeds spoedig echter toonde de vrachtauto zijn geschiktheid voor troepentransporten en werd daardoor van zeer belangrijke beteekenis voor de tactiek en de strategie.

In grooten getale werden zij spoedig aangewend voor den dienst van aan- en afvoer en voor het verplaatsen van reserves, waardoor zij in vele gevallen er toe bijdroegen aan een bijna hopeloozen toestand nog een gunstige wending te geven. Verdun, van iedere spoorwegverbinding verstoken dankte de redding aan „la voie sacrée" waarop dag en nacht honderden vrachtauto's heen en weer reden. Duizenden auto's verschoven in 1918 de Fransche reserves, geheele divisies werden honderden km. verplaatst. De vrachtauto werd een middel, dat kon voeren tot de overwinning.

Aanvankelijk waren echter zoowel personen- als vrachtauto's aan de wegen gebonden, zij moesten het eigenlijke gevechtsterrein vermijden. Onder de dwingende oorlogsnoodzaak gelukte het echter den uitvinder deze boeien te breken. Men voorzag het motorvoertuig van rupsbanden en een pantser en plaatste onder dit pantser een wapen „de tank", de vechtwagen deed zijn intrede.

Reeds in den Sommeslag ziet men aan Engelsche zijde het optreden van dit nieuwe strijdmiddel, aan Fransche zijde verschenen zij in 1917 bij Berry au Bac, enkele maan-

den later had de bekende tankslag bij Cambrai plaats, terwijl in 1918 Engelsche en Fransche tanks medewerkten aan het succes.

Terwijl alzoo op den grond de motor als vrachtwagen en als strijdwagen een waardevolle plaats verwierf, veroverde hij gelijktijdig in het vliegtuig de lucht.

Het is begrijpelijk, dat men op de ervaringen van 1914/1918 heeft voortgebouwd, waardoor de motor op groote schaal zijn intrede heeft gedaan in de verschillende weermachten, eenerzijds in het zich steeds meer en meer uitbreidende luchtwapen, anderzijds in gemotoriseerde en gemechaniseerde eenheden, waardoor men in het bezit komt van middelen, welke zich in het bijzonder leenen door hun snelheid en hun kracht een tegenstander te overvallen en neer te slaan, voordat deze zijn militaire en economische mobilisatie heeft kunnen voltooien.

Ik sprak over gemotoriseerde en gemechaniseerde eenheden, dit vereischt een korte toelichting.

Onder *gemotoriseerde* eenheden worden verstaan eenheden, waarbij de motorkracht uitsluitend gebruikt wordt voor transportdoeleinden, dus voor het vervoer van personeel en materieel, doch waarbij het vervoerde personeel en materieel gescheiden wordt van den motor voor het voeren van het gevecht.

Onder *gemechaniseerde* eenheden worden verstaan eenheden, waarbij de motor gebruikt wordt als strijdmiddel; personeel, bewapening en motor blijven tijdens het gevecht vereenigd.

De organisatie der gemotoriseerde en gemechaniseerde eenheden heeft zich op verschillende wijzen ontwikkeld.

Overall bestaat overeenstemming over de noodzakelijkheid van gemotoriseerde grondverkenning, van het bezit van vechtwagens en van gemotoriseerde eenheden. Verschil van opvatting bestaat echter over de vraag of de vechtwagens moeten worden beschouwd als een hulpwapen der infanterie in den vorm van gepantserde begeleidende artillerie en gepantserde mitrailleurs, teneinde de infanterie

bij haar bloedig aanvalswerk te kunnen steunen en begeleiden, dan wel moeten worden beschouwd als een zelfstandig wapen in handen van de hoogere bevelhebbers in staat tot een zelfstandig operatief optreden. De laatste zienswijze begint meer en meer veld te winnen en zoo heeft men zien ontstaan uit de combinatie van gemotoriseerde en gemechaniseerde eenheden, de moderne pantserdivisie. Op deze combinatie kom ik, wanneer ik den aanvaller nader beschouw nog terug, thans alleen herhaal ik, dat dergelijke eenheden zich in het bijzonder leenen voor den strategischen overval.

M. H. De vraag of in een toekomstig conflict ons land zal blootstaan aan een strategischen overval kan nòch bevestigend nòch ontkennend worden beantwoord.

Zeker is echter, dat wanneer er één land is, dat bijzonder kwetsbaar is voor een strategischen overval dit ons land is met zijn open en blootgestelde grenzen, met zijn geringe diepte, met zijn zeer goed en zich steeds meer uitbreidende wegennet en met een leger, dat voor gebruik van te voren nog moet worden gevormd in de organisaties, waarin het moet optreden.

Even zeker is dat een land, dat geen maatregelen treft om een strategischen overval te kunnen keeren den tegenstander als het ware uitnoodigt tot een dergelijke oorlogshandeling over te gaan.

Zeer waarschijnlijk is het n.m.m. verder dat een dergelijke strategische overvalling vrijwel gelijktijdig zal worden uitgevoerd over zee, door de lucht en langs den grond.

Hoewel hedenavond vanzelfsprekend onze gedachten geconcentreerd zijn op den overval langs den grond, wil ik toch volledigheidshalve in deze inleiding een enkel woord wijden aan den overval over zee en door de lucht.

Over zee, d.i. voornamelijk een maritiem vraagstuk waaraan echter n.m.m. in het algemeen te weinig aandacht wordt geschonken, niettegenstaande — voordat de motor zijn intrede deed in de verschillende legerorganisaties —

de marine door zijn bijzondere eigenschappen, die aan het element der verrassing ten goede komen het beste in staat was een strategischen overval uit te voeren.

Deze bijzondere eigenschappen zijn en ik haal hier kort aan een artikel uit het Octobernummer 1937 van „Onze Vloot“:

1e. een oorlogsschip is ook in vreedstijd gewoonlijk volledig bemand en bewapend, zoodat weinig maatregelen noodig zijn het voor den aanval gereed te maken;

2e. de zeeweg is in vreedstijd van iedereen, ieder schip kan zich vrijelijk over zee verplaatsen. In de Noordzee, waar de afstanden tusschen de belangrijke havens kort zijn, kunnen snelle zeestrijdkrachten, met gedoofde lichten varende, in één nachtperiode ongezien van hun basis naar het aanvalspunt overloopen;

3e. het geheim houden van de eigenlijke bewegingen is voor schepen gemakkelijker dan voor landstrijdkrachten, die zich door bewoonde streken moeten verplaatsen;

4e. het is voor den zeeman een alleedaagsch verschijnsel om op zee vlootverbanden van allerlei nationaliteit te ontmoeten, zoodat dit ontmoeten van vreemde oorlogsschepen geen wantrouwen behoeft te verwekken.

Bovengenoemde eigenschappen, die oorlogsschepen van de vroegste tijden af hebben bezeten, maken dit oorlogsmiddel bijzonder geschikt voor een strategischen overval.

Ik herhaal het is in de eerste plaats een maritiem vraagstuk, waarbij echter ook de landmacht een rol te vervullen heeft. Een parate bezetting van onze meest kwetsbare kustgedeelten is n.m.m. noodzakelijk om mede te werken aan het afslaan van een dergelijken aanval. Op den strategischen overval door de Britsche vloot in 1807 tegen Denemarken heb ik reeds gewezen.

M. H. Het behoeft nauwelijks betoog, dat het *luchtwapen* elementen bezit, waardoor het zich in het bijzonder leent voor een strategischen overval. Ik wijs op de groote snelheid en de steeds grooter wordende actie-radius der moderne vliegtuigen, waardoor zij in staat zijn ver in het bin-

nenland gelegen vliegparken, industriecentra, wapenfabrieken, opslagplaatsen, mobilisatiecentra en andere voor de landsverdediging belangrijke objecten verrassend — binnen tientallen van minuten na grensoverschrijding — aan te vallen. Ik wijs er echter tevens op — parachutetroepen buiten beschouwing latende — dat het luchtwapen niet kan bezetten, doch slechts kan vernielen.

Tegenover dit groote luchtgevaar zal de verdediger moeten stellen een parate en vooral actieve luchtmacht, krachtige luchtafweermiddelen op den grond, alsmede een goed georganiseerden luchtwachtdienst en luchtbeschermingsdienst.

Ik keer thans terug tot den strategischen overval langs den grond, waarmede ik geenszins wil zeggen, dat deze uitsluitend langs den grond zal worden uitgevoerd en niet rechtstreeks gesteund zal worden door luchtstrijdkrachten.

Ik heb reeds betoogd, dat de verschillende weermachten in hunne gemotoriseerde en gemechaniseerde eenheden over oorlogsmiddelen beschikken, die zich in het bijzonder leenen voor een strategischen overval. Doch er is meer, ik zou nog op twee zaken willen wijzen.

In de eerste plaats op de steeds meer en meer in zwang komende gewoonte een oorlog zonder oorlogsverklaring, zelfs zonder ultimatum te beginnen.

„La guerre éclatera comme un coup de foudre” zegt Pétain.

„Es ist eine irrtümliche Ansicht, wenn angenommen wird, ein Krieg müsse mit einer Kriegserklärung beginnen” zegt Ludendorff.

M. H. Het is duidelijk, dat hierdoor de kansen voor een strategischen overval aanmerkelijk stijgen, hoewel ik mij niet schaar aan de zijde van hen, die gelooven aan een strategischen overval bij een absoluut wolkeloozen politieken hemel.

In de tweede plaats wil ik wijzen op de ontwikkeling van

het wegnnet als gevolg van de wereldverovering door den motor.

Tot bepaalde grenzen kan gezegd worden, dat de economische voordeelen en de militaire voordeelen van een goed wegnnet aan elkaar gelijk zijn.

Tot bepaalde grenzen, want in de grensgebieden worden de economische voordeelen militaire nadeelen. Een goed ontwikkeld wegnnet in het grensgebied, aansluitende aan een goed ontwikkeld wegnnet bij de bureu is voor de landsverdediging niet zonder bedenking, het noodigt den eventueelen tegenstander als het ware uit om met zijn gemotoriseerde en gemechaniseerde krachten binnen te vallen en dit te meer, waar de versperring of vernieling van moderne wegen nu niet zoo heel eenvoudig is.

M. H. Hoewel voor onze verhoudingen de verdediging tegen een strategischen overval het belangrijkste is, wil ik toch beginnen met den aanvaller thans nader te beschouwen.

Zooals bij iedere tactische handeling en dus ook bij de verdediging tegen strategische overvallingen zal men om juist te kunnen handelen rekening moeten houden met en moeten analyseeren de factoren vijand, opdracht, beschikbare middelen en het terrein. Door dus thans een beschouwing te geven over den aanvaller wordt de factor vijand vanzelf geanalyseerd.

De aanvaller.

Over welke middelen beschikt de aanvaller, welke is de tactische beteekenis dier middelen en hoe zal hij die middelen aanwenden?

Ik wil allereerst daartoe nader beschouwen de reeds genoemde uit de combinatie van gemotoriseerde en gemechaniseerde eenheden ontstane pantserdivisie.

De kern van deze divisies wordt gevormd door *vechtwageneenheden*, aangevuld door gemotoriseerde verkeningsafdeelingen, infanterie, artillerie, pioniers, enz.

De karakteristiek van de vechtwagens is hunne groote stootkracht bestaande uit vuur en beweging. Om deze

stootkracht tot op korte afstanden te kunnen benutten zijn zij voorzien van een pantser. Om die stootkracht in vele terreinen te kunnen uitbuiten zijn zij voorzien van rupsbanden, die hun een grootε beweeglijkheid geven.

Zij paren sterke aanvalskracht onder pantserdekking aan snelheid en beweeglijkheid. Zij strijden — evenals het luchtwapen — in beweging. Zij bieden de mogelijkheid tot snelle en verrassende operaties.

Ik zal U niet vermoeien met allerlei gegevens betreffende vechtwagens, ik moge hiervoor verwijzen naar o.a. Heigl's „Taschenbuch der Tanks“.

Oorspronkelijk heeft men de oplossing van zelfstandige pantsereenheden gezocht in uitsluitend gemechaniseerde eenheden; het bleek echter reeds spoedig dat deze oplossing niet de juiste was. Dit behoeft niet te verwonderen; de vechtwagen, hoe de techniek zich ook verder moge ontwikkelen, zal slechts in zeer hooge uitzonderingsgevallen in staat zijn zelfstandig de beslissing te brengen. De vechtwagens, evenals trouwens de artillerie en het luchtwapen, kunnen een tegenstander neer slaan, zij zijn echter niet in staat het vijandelijk gebied te bezetten of zich op den duur tegen een tegenaanval te verdedigen.

De tank strijdt in beweging en beweging sluit bezetting uit.

Wil men van het vechtwagenwapen een zelfstandig operatief orgaan maken, dan is het noodig de organisatie van dit wapen aan te vullen met andere wapens en wel in de eerste plaats met die, welke over eigenschappen beschikken welke de tank mist.

Hiervoor komt dan in de eerste plaats in aanmerking *infanterie en vanzelfsprekend snel verplaatsbare infanterie* dus gemotoriseerde infanterie, hetzij op motorrijwielen, hetzij op terreinauto's.

Deze infanterie, georganiseerd in bataljons, regimenten en brigades en evenals de overige infanterie bestaande uit tirailleurcompagnieën, mitrailleurcompagnieën en andere zware infanteriewapens, vecht afgezet. Het onderscheid tusschen haar en de gewone infanterie schuilt in haar be-

weeglijkheid, waardoor zij in staat is zich snel in een breed front tot het gevecht te ontwikkelen en verrassend haar vuurkracht in te zetten.

Voorwat betreft de samenwerking tusschen de vechtwagens en de gemotoriseerde infanterie zijn verschillende gevallen denkbaar.

1e. De vechtwagens vallen vóór de infanterie aan; de infanterie volgt — onder bescherming van den vechtwagenaanval op 's vijands infanterie, in het bijzonder op 's vijands zware mitrailleurs — en ondersteunt wederkeerig den vechtwagenaanval door de bestrijding van de vijandelijke anti-tankwapenen. Deze wijze van samenwerking is aan te bevelen in open aanvalsterrein.

2e. De vechtwagens en de infanterie vallen gelijktijdig aan met dezelfde taken als onder 1e., dit zal als regel geschieden in gunstig dus bedekt aanvalsterrein.

3e. De infanterie valt vóór de vechtwagens aan.

Dit zal zich voordoen, wanneer hindernissen, rivieren of andere versperringen het onmiddellijk inzetten van vechtwagens beletten en dus de infanterie eerst een bruggenhoofd moet vormen of een gat moet slaan in de versperringen, teneinde het optreden der vechtwagens mogelijk te maken.

4e. Vechtwagens en infanterie vallen uit verschillende richtingen aan, wanneer het terrein deze aanvalswijze begunstigt.

Hoe de samenwerking ook zal geschieden, voor alles is het de taak der infanterie de resultaten van den pantseraanval te benutten en te voltooiën door het bezetten en zuiveren van het veroverde terrein.

In de 2e plaats komt tot steun van de vechtwagen-eenheden in aanmerking gemotoriseerde *artillerie*, hetzij getrokken door motoren, hetzij op een motoraffuit. Deze artillerie heeft tot taak het aanvalsterrein der vechtwagen-eenheden en/of der infanterie-eenheden te bewaken, hun aanval rechtstreeks te steunen, de vijandelijke pantserafweerwapenen te vernietigen, bosschen en oorden, die vóór een vechtwagenaanval onaantastbaar zijn, te neutraliseeren

en het ingrijpen van reserves te verijdelen. Als gepantserde artillerie op motoraffuit kan zij den vechtwagenaanval begeleiden.

In de 3e plaats hebben de gemechaniseerde gevechtseenheden noodig de hulp van organen *tot opheffing van terreinhindernissen* nl. pioniers en pontonniers. Niet alleen omdat zij de vechtwagen-eenheden moeten helpen belangrijke hindernissen te overschrijden, maar ook omdat rekening gehouden moet worden met de groote waarschijnlijkheid, dat de tegenstander uitgebreide vernielingsmaatregelen toepast. Voorts is het vanzelfsprekend dat dergelijke eenheden, die zoo mogelijk ver in het vijandelijk gebied moeten doorstooten, voorzien moeten zijn van de noodige *treinen* ter aanvulling niet alleen van de normale behoeften (munitie en levensmiddelen) maar bovenal van bedrijfsstoffen (olie en benzine), de Achillespees van deze eenheden.

Daar de pantseereenheden, vooral stilstaande en hunne treinen, zeer kwetsbaar zijn voor luchtaanvallen, zullen zij bovendien voorzien moeten worden van *luchtdoelartillerie en luchtdoelmitrailleurs*.

En ten slotte zal ook het *luchtwapen* zeer grooten steun kunnen verleen en aan deze zelfstandig optredende eenheden en wijzen ook buitenlandsche gegevens er op, dat het inzetten van luchtstrijdkrachten in rechtstreeksche samenwerking met de strijdkrachten op den grond, steeds meer naar voren komt. De Engelsche Generaal Temperley, die verleden jaar de Duitsche manoeuvre bijwoonde, zegt omtrent het optreden van den gevechtsvliegdiens: „De „geweldige schaal waarop de gevechtsvliegdiens werd ingezet tegen vijandelijke troepen en artillerie overtrof alles, „wat wij in dit opzicht tot dusver zagen. Deze strijdwijze „zal in een toekomst-oorlog een rol van beteekenis „spelen.”

M. H. Ik heb in het voorafgaande een korte schildering gegeven van pantseereenheden onze vermoedelijke tegenstanders bij den strategischen overval en U zult wel met mij voelen hoe geducht deze tegenstander is. Een concreet organisatievoorbeeld moge volgen.

Als voorbeeld van een dergelijke uit de combinatie van gemechaniseerde en gemotoriseerde eenheden ontstane pantserdivisie moge ik dan wijzen op de Deutsche pantserdivisies, die gesloten zelfstandige eenheden vormen en vermoedelijk in vredestijd reeds op oorlogssterkte zijn.

De samenstelling van deze pantserdivisies — de geraadpleegde bronnen geven verschillen aan — is vermoedelijk:

- een gemotoriseerde Vbd.A.;
- een vliegtuiggroep;
- een gemotoriseerde Verkenningafdeeling bestaande uit twee eskadrons pantserwagens (te zamen 24 paw.), een bataljon motorrijders met zijspan met totaal 27 lt. mitrailleurs en 12 zware mitrailleurs, een compagnie anti-tankgeschut en een gemotoriseerde pionierafdeeling;
- een brigade vechtwagens van twee regimenten ieder van drie bataljons, waarvan twee bataljons zijn uitgerust met lichte vechtwagens en een bataljon met middelbare vechtwagens (totaal pl.m. 400 lt. vew. en pl.m. 140 middelb. vew.);
- een brigade gemotoriseerde infanterie van twee regimenten elk bestaande uit: twee bataljons op terreinauto's, een bataljon motorrijders met zijspan, een compagnie anti-tankgeschut en een comp. mortieren;
- een artilleriebrigade van twee regimenten motorartillerie, ieder regiment van twee afdeelingen van 3 batterijen 10.5 houwitsers;
- een gemotoriseerde afdeeling anti-tankgeschut van 3 compagnieën van 9 stukken;
- een gemotoriseerd bataljon pioniers van drie compagnieën, een parkafdeeling, een bruggencolonne en een lichte pioniercolonne;
- een divisietrein.

Teneinde een indruk te geven over het kunnen van een dergelijke Pantserdivisie moge ik hier aanhalen — en dit geheel los van den strategischen overval — het een en ander uit het artikel „De Deutsche weermachtsmanoeuvres 1937” in het Januarinumnummer 1938 van de Militaire Spec-

tator van de hand van den Kapitein van den Generalen Staf M. R. H. Calmeijer.

„Te land werden de Roode operatiën in Mecklenburg „ingezet met een *vleugeloperatie van een pantserdivisie*. „Deze divisie (verkenningsafdeeling; vechtwagenbrigade „van twee regimenten à twee afdeelingen à vier compag- „nieën wagens; gemotoriseerde brigade van twee regimen- „ten; pantserafweerafdeeling; regiment lichte houwitsers; „trein) werd 's nachts gereed gesteld in een zeer moeilijk „terrein onder stroomenden regen. Des morgens brak zij „door den nog slechts zwak bezetten Blauwen vleugel „heen, rukte in den loop van den morgen ongeveer 15 à „20 km op en wilde zich tegen den rug van de Blauwe „hoofdstelling keeren. Het terrein van dezen opmarsch is „opmerkelijk met het oog op de capaciteit van de Duitsche „vechtwagens. Het bestaat uit heuvelachtig bouwland, met „verheffingen tot omstreeks 85 m, waartusschen weilanden „en boschperceelen van naald- en loofhout. In de op- „marschrichting voerde geen enkele kunstweg, slechts „landwegen en voetpaden. Door de voorafgegane „slagregens was de bodem doorweekt en werkte „wie „Schmierseife“. Echter kwam in het opmarschterrein geen „enkele waterloop voor.

„Tegen den middag stieten de vechtwagens op een „Blauwe grendelstelling ter breedte van omstreeks 15 km. „Deze vond aanleuning aan twee meren en steunde in „front op enkele groote boschperceelen en dorpen. Zij was „bezet door Blauwe reserves, bestaande uit een regiment „infanterie, gemotoriseerde pantserafweercompagnieën en „gemotoriseerde pioniercompagnieën. De pioniers hadden „met hunne mijnen — zoomede door verhakkingen — de „bosch- en dorpsranden versperd. Het pantserafweerge- „schut beheerschte het open tusschenterrein, de infanterie „sperde met haar vuur tegen 's vijands infanterie en be- „lette zodoende mede een Roode terreinverkenning.

„Voor deze versperring hield de pantserdivisie halt; zij „zou haar waarschijnlijk hebben kunnen doorbreken, doch „niet dan na tijdroovende voorbereiding (verkenning, op-

„ruimen van mijnen door artillerievuur) of ten koste van „overmatige verliezen. De D. C. gaf er de voorkeur aan „nog verder om te halen en zodoende de Blauwe grendel- „stelling te omtrekken. Nog in den middag werd deze ma- „noeuvre volbracht en na een marsch van nogmaals „30—35 km bevond de Roode pantserdivisie zich tegen „het vallen van den avond op ongeveer 10 km achter de „Blauwe hws. zonder echter dien dag tot den aanval in „'s vijands rug te kunnen overgaan.

„Wie omvat, wordt omvat. Den volgenden morgen zag „de Roode pantserdivisie zich zelf bedreigd. De Blauwe „Opperbevelhebber had in den nacht een juist geconcen- „treerde divisie doen oprukken om den in den rug der „Blauwe stelling doorgedrongen tegenstander zelf in den „rug te vatten. Nu bleek echter wederom de groote soepel- „heid van de Duitsche pantserdivisie. De op motorvoer- „tuigen verplaatsbare brigade vormde, gesteund door de „artillerie snel een verdedigend front. Hierachter stelde de „pantserbrigade zich op. Toen de tegenstander tot den „aanval was overgegaan en zich op het Roode front had „vastgebeten, gingen de Roode vechtwagens hier door- „heen tot een tegenoffensief over, met als resultaat, dat de „Blauwe divisie uiteen werd geslagen en voor de rest van „den dag uitviel.

„Na deze successen moest de pantserdivisie worden te- „ruggenomen om het zeer vervuilde en met leem overdekte „materieel na te zien.

„De in het voorgaande in enkele lijnen weergegeven „operaties toonen duidelijk tot welke capaciteiten een mo- „derne pantserdivisie met haar hulpwapens in staat is, „doch tevens aan welke beperkingen haar optreden is ge- „bonden. Mijnversperringen en pantserafwærgeschut — „bewaakt door infanterie — kan zij niet zonder meer „onderst boven rijden. Voor terrein- en bodæminvloeden „blijft zij gevoelig, al wordt het materieel ook in dit opzicht „steeds verbeterd”.

„Op een der laatste manoeuvre-dagen volbracht het pantserwapen aan Blauwe zijde nog een opmerkelijke ver-richting. De rollen waren toen omgekeerd. Blauw was, na „aankomst van versterkingen o.m. uit Oost-Prusen tot den „aanval overgegaan. Na een vergeefsche poging 's vijands „front te doorbreken ging een Blauwe *pantserdivisie* vol-„komen verrassend tot een *nachtelijken aanval* over. Deze „werd in de lucht begeleid door eskaders vliegtuigen. Van „gericht vuur kon daarbij geen sprake zijn — echter ook „niet bij de afweerwapenen — doch de moreele indruk „moet geweldig zijn geweest”.

„Wij gelooven niet, dat het mogelijk zal zijn bij een „dergelijken aanval diep door te stooten”.

„Wel moet het mogelijk worden geacht op deze wijze „een bijna verkregen doorbreking te voltooien of — kort „voor het aanbreken van den dag — een aanval in te „leiden”.

M. H. Ik heb mij tot nu toe slechts bepaald tot de pantserdivisies. Behalve deze pantsersdivisies beschikt een eventuele tegenstander ook nog over gemotoriseerde divisies, d.w.z. normale divisies (ik laat buiten beschouwing of deze uit 1e of 2e rangstroepen bestaan) doch door motorkracht snel verplaatsbaar gemaakt. Ik wijs hierop, omdat n.m.m. een strategischen overval niet uitsluitend zal worden uitgevoerd met pantsereenheden.

Een strategische overval zal worden uitgevoerd — althans naar mijne meening — met pantsereenheden in 1e lijn en gemotoriseerde eenheden in 2e lijn, waarbij de eenheden in 2e lijn de opdracht hebben het door de eenheden in 1e lijn overrompelde gebied te bezetten, om op deze wijze tevens veilig te stellen de zeer gevoelige aanvoerlijnen van de eenheden in 1e lijn.

Ik bepaal mij thans verder tot de eenheden in eerste lijn, de pantsereenheden, om te beantwoorden de vraag, hoe zullen de beschikbare middelen worden aangevoerd.

De strategische overval heeft alleen succes, wanneer hij op het juiste moment verrassend en snel wordt ingezet.

: *Op het juiste moment.* Ten opzichte van dit moment bestaat er een grens, deze grens overschreden zijnde heeft de overvalling geen succes meer, daar de verdediger dan zijn weerstand heeft georganiseerd; het moment moet worden gekozen voordat de tegenstander zijn mobilisatie en concentratie heeft kunnen voltooien.

De strategische overval heeft immers ten doel, wanneer wapengeweld onvermijdelijk wordt geacht, voordat de tegenstander zijn maatregelen heeft genomen, die voordelen op hem te behalen, welke van blijvenden en wellicht beslissenden invloed zijn.

Wanneer wapengeweld onvermijdelijk wordt geacht komt voor den aanvaller het moment waarop hij moet beslissen nu of nooit, een moment dat in ieder geval moet gekozen worden voor of gelijktijdig met de eigen mobilisatie, zoodat de tegenstander in dit opzicht geen tijdige aanwijzingen krijgt.

De overval moet *verrassend* worden uitgevoerd. Met het begrip verrassing zou geheel in strijd zijn, wanneer de aanvaller, voordat hij tot den aanval overging, zijn troepen zou concentreren nabij de grens. Neen deze concentratie — voor zoover een concentratie noodig is en de overval niet wordt ingezet van de vredesgarnizoenen uit — zal plaats hebben op geruimen afstand van de grens, zoodat het element der verrassing gewaarborgd blijft. Gedurende den nacht worden deze eenheden, die groote snelheden kunnen ontwikkelen, in 's vijands richting verplaatst zoodanig, dat zij bij het kriegken van den dag voor den vermoedelijksten weerstand van den tegenstander staan.

De overval moet *snel* worden uitgevoerd.

Het zou geheel in strijd zijn met het begrip snelheid, wanneer de aanvaller zou oprukken in één of enkele colonnes, colonnes die een enorme lengte zouden krijgen, waarmede dus niet alleen geen groote snelheid kan worden ontwikkeld, maar bovendien kan men met dergelijke colonnes niet ageeren en zijn zij zeer gevoelig voor iedere vertraging. De overvalling zal derhalve moeten worden uitgevoerd op een zoo breed mogelijk front.

Zal deze opmarsch op een breed front geschieden met voorzichtig tastende verkenningsorganen vooruit, zoekende naar zwakke plekken bij den tegenstander en zich daarachter *sprongsgewijze* verplaatsende hoofdmachten, ten-einde gebruik makende van de binnenkomende berichten van de uitgezonden verkenningsorganen aan den Commandant de gelegenheid te geven zijn maatregelen te treffen? N.m.m. niet. De strategische overval zal n.m.m. niet alleen verrassend en snel maar bovendien rücksichtslos worden uitgevoerd. In het vredesgarnizoen of in de ver in het binnenland liggende uitgangsbasis is reeds de pijl getrokken, waar de stoot zal moeten treffen.

Het beeld, dat ik mij derhalve gevormd heb van dezen overrompelenden opmarsch, is dus het navolgende.

Het land wordt over een zoo groot mogelijke breedte en gebruik makende van nagenoeg alle wegen binnengerukt met kleine en dus snelle colonnes bestaande uit een of enkele compagnieën gemotoriseerde infanterie, waaraan toegevoegd pantserwagens, lichte vechtwagens, anti-tankgeschut, pioniers en brugslagmaterieel. Deze colonnes kunnen een snelheid ontwikkelen van 50 à 60 km per uur. Zij hebben tot taak iedere weerstand die zij ontmoeten snel op te ruimen, zij moeten den tegenstander ontwrichten en hem beletten zijn weerstand te organiseeren. Stoot een colonne op den vijand of ondervindt zij op andere wijze vertraging, dan zetten de neven colonnes onafhankelijk van elkaar hun opmarsch voort. Iedere colonne heeft een vastomlijnde taak, waarvan zij zich onder geen voorwaarde mag laten afbrengen. Op deze wijze kan de aanvaller voorkomen, dat de tegenstander weerstanden organiseert in aaneengesloten lijnen en wordt hem de gelegenheid ontnomen om steeds weer opnieuw in aaneengesloten lijnen vernielingen tot stand te brengen.

Stoot een dergelijke colonne op weerstand dan zal zij in de meeste gevallen het snelst succes boeken, door dezen weerstand in flank en rug aan te vallen.

Achter de hierboven beschreven colonnes volgen dan de hoofdmachten, die ter wille van hun snelheid uitzeenvallen.

in een groot aantal kleine colonnes in breedte en diepte teneinde op een te voren bepaald terreingedeelte de vermoedelijke lijn van krachtiger weerstand te doorbreken.

Dat het terrein voor de keuze van den stoot een rol zal spelen is vanzelfsprekend. Bij voorkeur zal hij zijn stoot niet inzetten in terreinen, waarin zijn opmarsrichting door talrijke achtereenvolgende hindernissen wordt gesneden en waar dus de tegenstander het meest gelegenheid heeft hem te vertragen en weerstand te bieden. Ten slotte wil ik er nog op wijzen, dat wanneer een strategischen overval in de bedoeling ligt, deze reeds in vreedstijd wordt opgezet en nauwkeurig is verkend en voorbereid.

Thans de verdediger.

M. H. Het behoeft geen betoog, dat de beste verdediging tegen den door mij geschilderden overval is, een Maginot-linie een moderne Chineesche muur van beton en staal voorzien van een parate en met alle moderne afweermiddelen uitgeruste bezetting, maar het behoeft evenmin betoog, dat de beschouwing van een dergelijk verdedigingssysteem voor ons geen waarde heeft. Wij zullen den aanvaller moeten weerstaan in het open veld, plaatselijk gesteund door eenige kleine verdedigingswerken op de meest kwetsbare punten aangelegd, de zogenaamde kazematten.

Uit de schildering, die ik heb gegeven van den aanvaller hebben wij gezien de elementen verrassing, snelheid en groote gepantserde stootkracht. Hieruit kan de verdediger concluderen, dat de door hem te nemen maatregelen er op gebaseerd moeten zijn de verrassing te ontgaan, den tegenstander zijn snelheid te ontnemen en zijn gepantserde stootkracht te elimineeren.

Hij zal dus allereerst moeten zorgen voor een zeer goed georganiseerden inlichtingsdienst in het gebied van den tegenstander, voor een waarschuwend echelon nabij de grens, een vertragend echelon om den tegenstander zijn snelheid te ontnemen, een weerstandbiedend echelon achter een hindernis die „tankproof" is en daarachter zooals bij iedere verdediging een reserve.

Wij zien dus een waarschuwende taak, een vertragende taak, een weerstandbiedende taak en een reserve taak. Hierbij zijn dus drie taken, waarschuwen, vertragen en reserve, waarvoor zich in het bijzonder leenen snel verplaatsbare troepen, dus lichte troepen. Nu zal de verhouding tusschen de beschikbare lichte en niet lichte troepen wel nooit zoodanig zijn, dat de verdediging tegen strategische overvallen hetzij geheel hetzij grootendeels aan de lichte troepen kan worden opgedragen. De lichte troepen zullen n.m.m. in de eerste plaats worden bestemd voor de reserve-taak, een taak waaraan ik bijzonder veel waarde hecht en waarop ik later nog terug kom. Maar dan valt er uit de conclusie te trekken, dat wanneer voor de waarschuwende en vertragende taak geen lichte troepen beschikbaar zijn, deze niet-lichte troepen snel verplaatsbaar moeten worden gemaakt.

Hoe dan ook, uit den factor *vijand* valt in het algemeen te concluderen, dat de verdediger zich moet organiseren in een waarschuwend echelon, een vertragend echelon, een weerstandbiedend echelon en een zeer mobiel reserve echelon.

Gaan wij thans na wat de *opdracht* is van den verdediger. De opdracht is tijdwinst, tijdwinst totdat de eigen krachten gemobiliseerd en geconcentreerd zijn. Wanneer het zoover is, is de taak van den verdediger als zoodanig beëindigd.

Tijdwinst kan het beste worden verkregen door een vertragend gevecht.

Onze gevechtshandleiding zegt: „Het vertragend gevecht „heeft ten doel tijd te winnen door onder sparing van de „eigen strijdkrachten, 's vijands opmarsch te vertragen, „waarbij tevens 's vijands gevechtskracht zooveel mogelijk „moet worden verzwakt”.

Maar, M. H. dat vertragen kan in deze omstandigheden niet tot het oneindige doorgaan. Er moet een lijn worden aangewezen, waarin men zegt „tot hier en niet verder”, een lijn, een defensief zeer sterke lijn, waarachter de mobilisatie en concentratie der eigen krachten ongestoord moet kun-

nen plaats hebben, een weerstandslijn met daarachter wederom snel verplaatsbare reserves.

De conclusie die uit den opdracht van den verdediger kan worden getrokken loopt derhalve parallel met de conclusie getrokken uit den aanvaller. Ook de opdracht vereischt een verdragend echelon, een weerstandbiedend echelon en een reserve echelon.

Nu de beschikbare middelen. Deze zullen in verhouding tot de taak zwak zijn, immers de eigen strijdkrachten zijn nog niet gemobiliseerd en geconcentreerd.

Men zal de beschikbare troepen dus niet kunnen opstellen in een verdedigende stelling volgens de moderne tactische voorschriften betreffende de verdediging en de daarin vermelde frontbreedten. Wanneer men hiertoe zou willen overgaan zou men tot de conclusie komen, dat de opdracht onmogelijk is, omdat de troepensterkte nu eenmaal ten opzichte van het te verdedigen gebied in een wanverhouding staat. Wanneer men een normale verdedigende stelling zou willen inrichten, zou dat hoogstens kunnen leiden tot een uiterst zwakke kordonopstelling zonder reserves, welke door den tegenstander op ieder gewild punt zou kunnen worden doorbroken.

Integendeel de verdediger is door zijn beperkte middelen gedwongen een geheel ander stelsel toe te passen. Tegenover 's vijands verrassende pogingen door middel van snelle krachtige stooten, zal hij naast vertraging eveneens verrassing en snelheid moeten stellen.

De groepeerings der krachten zal dus zoodanig moeten zijn, dat men in zeer korten tijd voldoende krachten tegenover den vijand kan concentreren.

Hiertoe is het noodig, dat men omtrent 's vijands bewegingen wordt gewaarschuwd en dat men hem vertraagt.

De waarschuwendende taak zal — zoo men niet over lichte troepen beschikt — moeten geschieden door nabij de grens, doch niet te dicht op de grens, teneinde overrompeling zoo veel mogelijk te voorkomen, opgestelde mobiel gemaakte zwakke detachementen, die hun opstelling vinden op alle

zich voor gemotoriseerde en gemechaniseerde eenheden geëigende wegen, die uit 's vijands gebied het land binnen voeren. Zij vinden bij voorkeur hun opstelling daar, waar die wegen over een kanaal of ander water voeren, waardoor van hen tevens een vertragende actie uitgaat.

Achter deze detachementen komen dan de vertragende detachementen, waarop ik zoo dadelijk terugkom, daarachter het weerstandbiedend gedeelte.

Ook dit weerstandbiedend gedeelte, dat een opstelling moet vinden achter een hindernis, ik heb er reeds op gewezen, die tankproof is, kan geen aaneengesloten verdedigend front innemen, het zal zich moeten beperken tot het bezetten van de meest kwetsbare gedeelten, na een nauwkeurige bestudeering van het terrien en de vermoedelijke opmarsrichtingen des vijands. Willen gemechaniseerde en gemotoriseerde eenheden hun snelheid uitbuiten, dan zullen zij zoo lang mogelijk gebruik willen maken van de wegen. Daar waar de wegen en in het bijzonder wegebundels de hindernis naderen, daar zal de nadruk der verdediging moeten worden gelegd, terwijl daartusschen met bewaking zal moeten worden volstaan. De taak van deze afdeelingen is dus zuiver defensief. Zij behooren hun opstellingsplaats hardnekkig te verdedigen, teneinde op deze wijze tijd te winnen voor het doen van een tegenactie.

De taak van deze afdeelingen is zwaar, maar n.m.m. niet hopeloos. We mogen toch niet vergeten, dat wanneer de hindernis tankproof is, men voorloopig slechts rekening heeft te houden met 's vijands gemotoriseerde infanterie en artillerie, die nu ook niet zoo overmatig sterk is.

Deze afdeelingen zullen moeten bestaan uit infanterie, voorzien van alle moderne afweermiddelen, bovendien zullen zij moeten beschikken over artillerie en over pioniers en waar de aanval vermoedelijk gesteund zal worden door den vijandelijken gevechtsvliegdiens, over de noodige luchtafweermiddelen.

In het voorafgaande heb ik dus uiteengezet, dat ook de beschikbare middelen dwingen tot het organiseeren van een waarschuwend, een vertragend en een weerstandbiedend

echelon. Maar dit alles is defensief, de genoemde troepen moeten den aanvaller vaststellen, hem remmen, zijn opmarsch vertragen, hem verliezen veroorzaken, en zoo mogelijk bij de gekozen hindernis zeggen „halt”. Op deze defensieve kaart mogen wij niet alles zetten. Het blijft mogelijk, dat de vijand een stoot doet in een niet-verwachte richting, het blijft mogelijk, dat het weerstandbiedend echelon moet wijken.

Daarvoor is het beslist noodzakelijk, dat achter het weerstandbiedend echelon een zoo krachtig mogelijke snel verplaatsbare reserve staat van moderne lichte troepen. Hoe de reserve zal worden aangewend, valt niet te voren te bepalen. Of die reserve zal worden gebruikt om een aangevallen afdeeling te versterken of om een nieuwe weerstand te organiseren of om een offensieve stoot uit te voeren op den doorgedrongen tegenstander, hangt geheel af van het terrein en de sterkteverhoudingen.

Zeker is echter, dat zoo de omstandigheden gunstig zijn een offensief gebruik de beste resultaten zal kunnen afwerpen, omdat alleen door een offensief de tegenstander kan worden geslagen.

Over de samenstelling van deze reserve nog een enkel woord. Zij moet kunnen optreden tegen gemotoriseerde en gemechaniseerde eenheden, hetzij offensief, hetzij defensief. Zij zal daartoe over de geëigende middelen moeten beschikken. Ik zal hier niet te diep op ingaan, omdat ik dan in herhaling zou treden van de Voordracht in onze Vereeniging van den Kapitein van den Generaalen Staf Calmeijer „*Hoe moeten onze lichte troepen georganiseerd worden*”.

Die reserve moet groote snelheid kunnen ontwikkelen en daarbij nog snellere verkenningorganen kunnen uitschutten, zij moet weinig gevoelig zijn voor luchtaanvallen, zij moet op een breed front een sterke vuurkracht kunnen ontplooiën, in het bijzonder tegenover gepantserde strijdkrachten, zij moet haar wapenwerking op grooten afstand kunnen doen gevoelen, zij moet beschikken over de aanvalskracht noodig voor het doen van tegenaanvallen tegenover gepantserde tegenstanders, zij zal derhalve moeten

bestaan uit pantserwagens, uit wielrijders en motorrijders voorzien van krachtige tankafweermiddelen, uit artillerie, uit pioniers, voorzien van mijnen, uit luchtafweermiddelen en last not least uit vechtwagens.

M. H. De beschikbare middelen zijn zwak. Deze zwakte zullen zij — naast een juiste tactische aanwending — zoo-veel mogelijk moeten elimineeren door een geraffineerde uitbuiting van het terrein, dus door een zeer grondige kennis van dit terrein, door een ruime toepassing van het wapen der vernielingen, hieronder tevens te verstaan het toepassen van hindernissen en bovenal door een zeer grondige en zorgvuldige vredesvoorbereiding.

Dit alles geldt voor den verdediger in het algemeen, doch voor het vertragend echelon in het bijzonder, waarop ik nu dan tevens terugkom.

M. H. Ik moet er echter reeds dadelijk op wijzen, dat dit vertragend echelon niet in staat zal zijn een vijandelijken opmarsch te beletten; zijn opdracht is vertragen, 's vijands opmarsch te desorganiseeren, hogere eischen moet men niet stellen, want dan komt men voor een onuitvoerbare opdracht.

Teneinde te vertragen zal dit echelon in het bijzonder gebruik moeten maken van het wapen der vernielingen, aangepast aan het terrein.

Men zal het terrein moeten bestudeeren en moeten nagaan welke terreinen „tankproof” zijn, welke terreinen een remmende werking hebben op vechtwageneenheden en dus zeker op geheel gepantserde eenheden, welke terreinen geen tankhindernis vormen. In het algemeen kan men zeggen, dat alle terreinen die voor infanterie passeerbaar zijn, dit ook zijn voor de vechtwagens, daar de bodemdruk van den vechtwagen, dank zij de rupsbanden, slechts 0.35 kg per cm^2 bedraagt, tegen die van den infanterist 0.5 kg per cm^2 .

Wateren vormen in het algemeen belangrijke hindernissen tegen vechtwagens; wateren meer dan 1 m diep en tenminste 4 m breed vormen nagenoeg voor alle vechtwagens

onoverkomelijke hindernissen, hetzelfde geldt voor moerasen en inundatiën bij een waterdiepte van pl.m. 0.5 m, wanneer de ondergrond slap en modderig is, het geldt ook voor dicht opgaand hout bij een boomdikte van pl.m. 8 dm. Bosschen van geringer vermogen, alsmede oorden met gebouwen van hechte constructie, werken remmend en kunnen met eenvoudige middelen tankproof worden gemaakt.

Als kunstmatige hindernissen wil ik wijzen op boomstamhekken, verhakkingen, puntgrachten, railbarricaden en niet het minst op de mijnversperringen.

Het optreden der vertragende troepen is natuurlijk het eenvoudigst, wanneer zij optreden in terreinen, waarin meerdere achter elkaar gelegen natuurlijke tankhindernissen de opmarsrichting des vijands doorsnijden. Hier wordt al veel bereikt door het vernielen der overgangen over deze achtereenvolgende hindernissen.

Moeijker wordt het wanneer deze gunstige omstandigheden zich niet voordoen, dan zal men zich moeten bepalen tot het vormen van zoo diep mogelijke vernielings (hindernis) — zônes op de verschillende opmarschassen. Deze versperringen zullen in het bijzonder daar moeten worden aangebracht, waar het verlaten van de wegen door evenwijdig aan de opmarschas aanwezige hindernissen extra-moeilijkheden biedt, alsmede daar waar die assen boschcomplexen en oorden doorschrijden, omdat deze complexen door eenvoudige middelen tot onpasseerbare hindernissen kunnen worden gemaakt en in oorden bovendien veelal meerdere opmarschassen samenkomen.

Bij het toepassen van vernielingen mag zeer zeker ook niet over het hoofd worden gezien, het vernielen van de in het opmarschgebied aanwezige benzinevoorraden.

M. H. De algemeen geldende theorie is, dat een versper-ring, een hindernis alleen waarde heeft, wanneer zij door vuur beheerscht wordt. Geldt dit ook hier? Vanzelfsprekend heeft een verdedigde hindernis meer waarde dan een niet verdedigde, daar deze laatste vrij gemakkelijk valt op te ruimen. Toch zou ik hier willen zeggen, verniel zoo veel mogelijk, breng zooveel mogelijk hindernissen aan en ver-

dedig alleen die vernielingen en hindernissen en dus de tactisch belangrijkste, waarvoor gij troepen hebt, iedere vernieling, ook niet verdedigd, geeft tijdwinst en tijdwinst is hier primair.

Waaruit moeten de troepen zijn samengesteld, die de vertragende actie voeren? In dit verband zou ik willen wijzen op het sinds kort bestaande Duitsche begrip „*Sperrverband*“, waaronder verstaan wordt een voor de zelfstandige uitvoering van stelselmatige vernielingen voor het eigen front uit verschillende wapens en diensten gevormde vernielingsafdeeling.

Een dergelijk „*Sperrverband*“ — geheel gemotoriseerd — zou moeten bestaan uit *gemotoriseerde infanterie*, waarbij ingedeeld:

1e. *pantserwagens of lichte vechtwagens* voor het uitvoeren van verkenningen;

2e. *pantserafweerafdeelingen* (geschut en tankbuksen) ter bestrijding van pantserwagens en vechtwagens;

3e. *pioniers* voor het tot stand brengen van de meest technische vernielingen;

4e. *zware mitrailleurs* om de vernielingen (hindernissen) onder krachtig vuur te kunnen nemen;

5e. *kleine zoeklichten* voor eventueele verlichting der hindernissen;

6e. *verbindingsmiddelen* in ruime mate omdat deze verbanden als regel op breede fronten zullen moeten optreden en derhalve de bevelvoering zeer moeilijk is.

Dit lijkt ook mij de ideale samenstelling van de vertragende organen, die tenslotte uiteenvallen in verschillende vernielings- tevens dekkingsdetachementen, en die den strijd zullen moeten voeren afhankelijk van hun taak, zuiver vertragend dan wel tot het uiterste. In het laatste geval zullen zij er rekening mede moeten houden, dat de tegenstander hen bij voorkeur ten val brengt door omvatting of door een aanval in den rug.

M. H. Ik heb hiermede de verschillende echelons van den verdediger besproken, alsmede de taak en de samenstelling.

De vraag zou mij gesteld kunnen worden, maar wanneer in verband met de „halt” lijn geen ruimte is voor vertragen en waarschuwen, wat dan?

Ook in dit geval zal men het n.m.m. nooit op de verdediging van een lijn, zij het ook een sterke lijn mogen laten aankomen.

In dit geval zie ik volgens de hiervoor ontvouwde beginselen een weerstandbiedend echelon, vervolgens een vertragend echelon, daarna wederom een weerstandbiedend echelon, en de snel-verplaatsbare reserve.

In deze omstandigheden zal de verdediger dus aanmerkelijk sterker moeten zijn en is de kans voor hem de 1e weerstandslijn te behouden aanmerkelijk geringer.

Ten slotte wil ik er nog op wijzen, dat bij den directen afweer van den strategischen overval langs den grond de mogelijkheid bestaat tot medewerking van het luchtwapen. Deze medewerking kan geschieden door rechtstræksche aanvallen op de verschillende oprukkende gemotoriseerde en gemechaniseerde colonnes. Ik verwacht hiervan geen doorslaggevend succes, wel een vertragend succes. Een doorslaggevend succes kan echter n.m.m. wel verkregen worden, wanneer het het luchtwapen mocht gelukken de aanvoer der pantsereenheden lam te leggen, dus door aanvallen op zijn treinen, die benzine, olie, enz. aanvoeren want door gebrek aan bedrijfsstoffen wordt het pantserwapen werkeloos en tot ondergang gedoemd.

M. H. Ik heb in mijn inleiding als 4e opmerking geplaatst, dat men vooral de voortschrijdende ontwikkeling van de techniek en de wapenwerking zeer nauwkeurig zal moeten blijven volgen, wil men niet in de fout vervallen morgen te willen toepassen, wat gisteren nog juist was, doch heden reeds verouderd bleek.

Dit geldt in de eerste plaats de ontwikkeling van het vechtwagenwapen zelf in verband waarmee ik zou willen wijzen op de amphibi-tank, de „Schwimmende” tank. Behalve Rusland, dat reeds over een beduidend aantal van dit soort vechtwagens schijnt te beschikken, is voor zoover mij

bekend dit vechtwagentype in andere landen nog in een stadium van beproeving. Mocht echter algemeene op groote schaal tot de invoering van dit vechtwagentype worden overgegaan, dan zullen wij onze maatregelen hieraan moeten toetsen, dan is een rivier niet meer „pantersicher". Dan zal het weerstandbiedend echelon zeer ruim moeten worden voorzien van anti-vechtwagengeschut en pioniers met mijnen en zal de hindernis moeten worden voltooid, door het leggen van riviermijnen, het aanbrengen van draadhindernissen in de rivier en van mijnhindernissen op den eigen oever.

In de 2e plaats zou ik willen wijzen op de parachutetroepen, de luchtinfanterie, waarmede Rusland bij de herfstmanoeuvres in 1935 de wereld heeft verrast. De Chef van den Generalen Staf van Tsjecho-Slowakije, die deze manoeuvres bijwoonde zegt hieromtrent: Een machtigen indruk maakte de sprong van een geheel bataljon 700 man sterk met parachuten in den rug van den vijand. Dit werd tweemaal herhaald. Men landde ook zware mitrailleurs en berggeschut. Later werden zelfs veld-artillerie en lichte vechtwagens door zware bombardeurs aan land gebracht.

Wij zullen ook de ontwikkeling van dit nieuwe wapen nauwkeurig moeten blijven volgen en moeten overwegen, welke tegenmaatregelen hiervoor noodig zijn.

In „Deutsche Wehr" las ik hieromtrent: Wanneer de vijandelijke luchtinfanterie verrassend vóór den oorlog wordt ingezet voor een plotselingen overval op een zeer kwetsbaar object, zal dit luchttransport vergezeld van jachteskaders en bombardeereskaders naar het doel vliegen, dit bombardeeren en tegelijk de parachutetroepen uitwerpen. Deze zullen na landing voor een deel onmiddellijk met de vernieling van het object beginnen en voor een ander deel als beveiliging optreden. De rest kan daarna wellicht op reeds in vrede-stijd verkende landingsterreinen uitgeladen worden. Bezit men eenmaal een basis dan zal men trachten deze gaandeweg te vergrooten.

Teneinde dergelijke aanvallen af te kunnen slaan is het

noodig het geheele luchtruim door een goed georganiseerden luchtwachtdienst te doen bewaken.

Zoo spoedig mogelijk na ontdekking van een aanvliegend vijandelijk eskader, zullen eigen jachtvliegtuigeskaders den vijand tegemoet vliegen en trachten hem onschadelijk te maken. Deze zullen echter wellicht gebonden worden door de jachteskaders, die de transportvloot vergezellen, zoodat de valschermtroepen dan toch gelegenheid krijgen om te landen. Met afweerwapenen zal men geen afdoend succes kunnen behalen, omdat deze niet vuurbereid overal aanwezig kunnen zijn. Het spreekt vanzelf, dat bij zeer belangrijke objecten wel afweerwapenen gereed zullen staan, terwijl hier tevens een bezetting aanwezig dient te zijn, die de parachute-troepen zoolang kan tegenhouden, tot snel verplaatsbare grondtroepen zijn aangetrokken, die op verschillende plaatsen van het te bewaken gebied gereed moeten staan om naar de bedreigde punten te snellen.

De hiervoor beschreven landing zal in het algemeen wel opgemerkt worden, maar in de meeste gevallen zal men niet onmiddellijk voldoende troepen beschikbaar hebben om de gelande formaties krachtig te kunnen bestrijden. Daarom moet het net der luchtwachtposten aangevuld worden met een net van afweereenheden, b.v. ter sterkte van een compagnie infanterie. Zij behooren geheel gemotoriseerd te zijn en moeten voorzien worden van licht snelvuurgeschut en lichte vechtwagens.

Tot zoover de Duitsche schrijver, teneinde een indruk te geven, hoe men daar over het optreden tegen het nieuwe wapen, de luchtinfanterie, denkt.

M. d. V. M. H.

Ik ben thans aan het einde van mijn beschouwingen, waarin ik getracht heb eenige richtlijnen aan te geven, welke van toepassing kunnen zijn bij de verdediging tegen een strategischen overval.

U zult met mij wel tot de conclusie zijn gekomen, dat de verdediger, hoewel niet voor een hopelooze, toch wel voor een zeer zware taak staat.

Een taak, die alleen dan met goed gevolg zal kunnen worden volbracht, wanneer die taak wordt vervuld door troepen met een ijzeren discipline en een hoog moreel, door troepen die een uitstekende geoefendheid paren aan een uitstekende aanvoering, door troepen die geleerd hebben op hun post tot het uiterste stand te houden, door troepen die als devies hebben gekozen „ALLES VOOR KONINGIN EN VADERLAND". Ik heb gezegd.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Calmeyer, Kapitein. Hoe moeten onze lichte troepen georganiseerd zijn?

Von Eimannsberger, General. Der Kampfswagenkrieg.

Guderian, General-Major. Die Panzertruppen.

Heigl. Taschenbuch der Tanks.

Helmut Klotz. Der neue Deutsche Krieg.

Ludendorff, General. Der totale Krieg.

Walther Nehring. Kampfswagen an die Front.

id. Heere von Morgen.

id. Panzerabwehr.

Baron van Voorst tot Voorst, Generaal-Majoor. De Duitse Herbewapening.

Revue des Deux Mondes, Dec. '34. Contre l'attaque brusquée.

Truppenführung I Teil.

Handbuch der neuzeitlichen Wehrwissenschaften.

Bovendien verschillende afleveringen van de Militaire Spectator, Militär Wochenblatt, Die Kraftfahrkampftruppe, Deutsche Wehr, Vierteljahresshefte für Pioniere, la Revue d'Infanterie, Revue Militaire Général, La France Militaire, Bulletin Belge des Sciences Militaires.

De Voorzitter.

Mijne Heeren. Aangezien zich geen debaters hebben opgegeven, rest mij nog slechts de taak den Luit.-Kolonel

Van Alphen onzen dank te brengen voor zijn zoo belangrijke voordracht.

Spr. heeft ons uiteengezet hoe wij ons eene strategische overvalling en de verdediging daartegen hebben voor te stellen en aan welke eischen de troepen moeten voldoen, die zulk eene overvalling hebben te keeren.

Wat dit laatste betreft mogen wij ons thans geruster gevoelen dan eenige jaren geleden, toen wij ten aanzien van onze defensie evenzeer in de depressie verkeerden als economisch. Gelukkig is er een omkeer gekomen ten deele als een gevolg van wat men elders zag gebeuren, ten deele als gevolg van actie van binnen uit, van mannen die zich niet bij onze militaire weerloosheid konden neerleggen.

Ook onze Vereeniging heeft in dienzelfden geest medegewerkt. Wij laten in onze vergaderingen onze leden door bevoegde sprekers op zakelijke wijze voorlichten over actueele militaire vraagstukken. Door de pers krijgt echter ook het groote publiek kennis van het gesprokene; en ik meen wel te mogen zeggen, dat onze Vereeniging op die wijze haar deel heeft bijgedragen tot den omkeer, waarvan ik sprak, die ook weder zijn weerklink heeft gevonden in de Volksvertegenwoordiging.

Zoo is het mogelijk geweest, dat in de Tweede Kamer der Staten-Generaal eene Defensie-begrooting en eene wijziging van de Dienstplichtwet zijn aangenomen die de hoop wettigen, dat onze Weermacht, wat oefening en uitrusting betreft, eerlang aan eischen zal voldoen als de inleider van hedenavond heeft gesteld.

Den Minister van Defensie komt voor het indienen en verdedigen van deze ontwerpen hulde en dank toe.

Ik wil den wensch uitspreken dat men ten onzent ervan doordrongen moge blijven, dat bij de keuze tusschen de dingen, die in tijden als wij thans beleven, voor een volk noodig zijn, de beveiliging primair is, en dat het daarvoor als het noodig is ook offers moet weten te brengen. (Applaus).

Ik dank U voor Uwe tegenwoordigheid. M. H., en sluit deze vergadering.

Mededeelingen van huishoudelijken aard.**NIEUWE LEDEN.****Nederland:**

Den Haag: A. de Bruyn, Lt. Kol. b.d. Alg. Secretaris Leger en Vloot Commissie. Amsterdam: L. Beekes, Res. 1e Lt. Jagers. Breda: P. J. Visser, Cadet Serg. Art. K.M.A. Willemsoord: J. F. Walma van der Molen Lt. ter Zee 1e kl., W. F. M. Feber, Korporaal adelborst. Wassenaar: W. N. S. M. v. Hellenberg Hubar, Res. 2 Lt. Cav.
